

Vodič o pravima iz učeničkog i studentskog standarda

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

es euro | guidance

Autorka:
Božidarka Malešević-
Marković

Lektura:
Svetlana Čabarkapa

VODIČ O PRAVIMA IZ UČENIČKOG I STUDENTSKOG STANDARDA

Autorka: Božidarka Malešević-Marković

Lektura: Svetlana Čabarkapa

Podgorica, februar 2019. godine

Ovaj Priručnik je finansiran iz sredstava Erasmus+ projekta Europass/ Euroguidance 2018. – 2020. br. VS/2018/0248. Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Nacionalni Euroguidance i Europass centar – Ministarstvo prosvjete Crne Gore i ne može se smatrati službenim stavom Evropske komisije

Riječ autora

Ovaj Vodič je namijenjen učenicima i studentima radi bolje informisanosti o pravima iz učeničkog i studentskog standarda, kao što su učenički i studentski krediti, stipendije za talentovane učenike i najbolje studente i smještaj i ishrana u učeničkim i studentskim domovima, po subvencionisanoj cijeni. Takođe, osim prava iz učeničkog i studentskog standarda, u ovom Vodiču je naglasak stavljen na važnost karijernog vođenja i savjetovanja u toku cjelokupnog obrazovanja.

Karijerno vođenje kao pojam koristi se u širokoj upotrebi od početka sedamdesetih godina prošlog vijeka, ali se tek u posljednje vrijeme insistira na potrebi praćenja karijere tokom cijelog života.

Profesionalna orijentacija i karijerno vođenje u stvari predstavljaju organizovani sistem društvene i stručne djelatnosti na pružanju neprestane pomoći pojedincu u toku njegovog cjelokupnog karijernog razvoja, u slobodnom i nesmetanom izboru usmjerenja i opredjeljenja u obrazovanju i profesionalnoj aktivnosti, u cilju postizanja i formiranja profesionalne prepoznatljivosti, koje su u skladu s karakterom ličnosti i potrebama tržišta rada za pojedinim profesijama.

Pojam profesionalne orijentacije dugo je bio pogrešno tumačen kao pomoć pojedincu da donese odluku o izboru profesije i pravcu obrazovanja, ne uzimajući u obzir stručnu postavku kojom ovaj pojam podrazumijeva obuhvatanje cjeloživotnog ciklusa pojedinca, sve vrste stručnih podrški i aktivnosti u cilju donošenja pravilne i utemeljene odluke u stvaranju karijere koja mu omogućava aktivnosti koje će doprinijeti njegovom ličnom razvoju, kao i društvu čiji je dio i u čijem stvaranju učestvuje. Karijerno vođenje i savjetovanje podrazumijeva sve aktivnosti koje pojedincu pomažu da shvati svoje sposobnosti i da na osnovu njih planira ogovarajuće poteze i postupke kako bi svoje bitne i izražene vještine i sposobnosti iskoristio za svoj napredak u ličnom, obrazovnom, ekonomskom i socijalnom kontekstu, kao i za napredak porodice i društva u cjelini, kako je definisano u „Deklaraciji o obrazovnom i profesionalnom vođenju“ (Međunarodno udruženje za obrazovno i profesionalno vođenje, Pariz 2001. godina).

Ova Deklaracija naglašava da je riječ o kontinuiranom procesu, a nikako ne jednokratna intervencija, kojom se utiče na periode nezaposlenosti, već proces kojim se stvaraju jednake mogućnosti za sve i koji doprinosi sveukupnom i održivom ekonomskom razvoju.

PRAVA IZ UČENIČKOG I STUDENTSKOG STANDARDA

Na osnovu člana 109 Zakona o visokom obrazovanju (»Službeni list CG«, br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17 i 71/17), čl. 131 i 132 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju (»Službeni list RCG«, br. 64/02, 31/05, 49/07 i »Službeni list CG«, br. 45/10, 45/11, 39/13, 44/13, 47/17), čl. 3 i 4 Pravilnika o kriterijumima, načinu, uslovima i visini naknade za ostvarivanje prava na smještaj i ishranu u domu, studentski kredit, stipendiju i participaciju prevoza (»Službeni list RCG«, broj 12/07 i »Službeni list CG«, br. 25/11, 54/11, 39/15, 64/15 i 42/16 i 44/18) i čl. 3 i 4 Pravilnika o kriterijumima i načinu prijema učenika u domove učenika i ostvarivanje prava na participaciju prevoza (»Službeni list RCG«, broj 56/03 i »Službeni list CG«, br. 39/15, 42/16 i 44/18), utvrđena su prava na:

- studentski kredit
- stipendiju za talentovane učenike i studente
- smještaj i ishranu u domu
- participaciju prevoza u prigradskom saobraćaju za učenike osnovne i srednje škole, odnosno u prigradskom i međugradskom saobraćaju za studente.

Direkcija za učenički i studentski standard kroz svoju osnovnu djelatnost radi na ostvarivanju navedenih prava.

1. STUDENTSKI KREDIT

Pravo na studentski kredit mogu ostvariti studenti ustanova visokog obrazovanja, koji su prvi put upisali semestar odgovarajuće godine studija i nijesu mijenjali studijski program, bez obzira na mjesto studiranja.

Visina kredita zavisi od broja osvojenih ECTS kredita, indeksa uspješnosti i godine studija. Kredit se utvrđuje u mjesečnom novčanom iznosu, najmanje u visini učešća studenta u cijeni smještaja i ishrane u domu uvećano za 25%. Utvrđeni mjesečni iznos studentskog kredita iznosi:

- minimalni studentski kredit ..... 35.80 eura
- prosječni studentski kredit ..... 44.35 eura
- maksimalni studentski kredit ..... 52.90 eura.

Ministarstvo prosvjete raspisuje svake godine konkurs za dodjelu studentskih kredita za tekuću studijsku godinu bez obzira na mjesto studiranja.

Uslovi konkursa

Pravo da konkurišu za studentski kredit imaju studenti osnovnih i specijalističkih akademskih i primijenjenih studija ustanova visokog obrazovanja koji su prvi put upisali semestar odgovarajuće godine studija i nijesu mijenjali studijski program.

Kriterijumi

Ukoliko se prijavi više kandidata, prednost imaju studenti koji imaju bolji uspjeh u prethodnoj godini školovanja, odnosno veći indeks uspjeha u prethodnoj godini studija.

Pod jednakim uslovima u pogledu uspjeha prednost pri dodjeli studentskog kredita imaju studenti čiji roditelji odnosno staratelji ostvaruju pravo na materijalno obezbjeđenje po propisima o socijalnoj zaštiti.

Kredit se odobrava za jednu studijsku godinu i isplaćuje se u 10 mjesečnih rata.

Visina kredita zavisi od postignutog uspjeha u prethodnoj godini školovanja, odnosno indeksa uspjeha i godine studija.

Korisnik kredita je obavezan da vrati isplaćeni kredit u skladu s uslovima utvrđenim ugovorom.

Prijavljivanje za studentski kredit

Zahtjev za dodjelu kredita studenti koji studiraju na ustanovama visokog obrazovanja u Crnoj Gori podnose isključivo elektronski preko portala elektronske uprave, na adresu: www.euprava.me.

Studenti koji studiraju na ustanovama visokog obrazovanja van Crne Gore, pored zahtjeva koji se podnosi elektronskim putem,

Vodič za priznavanje inostranih obrazovnih isprava

dostavljaju i u papirnoj formi sljedeća dokumenta:

- Ovjeren prepis svjedočanstva o završnom razredu srednje škole za studente I godine osnovnih studija;
- Uvjerenje o upisu na fakultet i akademiju za studente I godine studija, odnosno potvrda o studiranju za studente starijih godina;
- Uvjerenje o položenim ispitima za studente starijih godina;
- Uvjerenje o državljanstvu ili kopija biometrijske lične karte, za studente svih godina studija;
- Uvjerenje da roditelj, odnosno staratelj studenta ostvaruje pravo na materijalno obezbjeđenje po propisima o socijalnoj zaštiti.

Rok za prijavljivanje

Rok za podnošenje zahtjeva elektronski preko portala eUprave za sve korisnike je okvirno od početka septembra do sredine oktobra tekuće godine.

Tekst konkursa i uputstvo za elektronsko podnošenje zahtjeva za dodjelu studentskog kredita nalazi se na internet stranici Ministarstva prosvjete www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi.

2. STIPENDIJE

Ministarstvo prosvjete raspisuje svake godine konkurs za dodjelu stipendija najboljim studentima i talentovanim učenicima za tekuću studijsku/školsku godinu bez obzira na mjesto studiranja/učenja.

Uslovi konkursa

Pravo da konkurišu za stipendiju imaju najbolji studenti na drugoj i narednim godinama studija, koji su prvi put upisali semestar tekuće studijske godine, nijesu gubili ni jednu godinu tokom studija, koji su prema nastavnom programu ustanove visokog obrazovanja na kojoj studiraju položili sve ispite iz prethodnih godina studija i postigli indeks uspjeha najmanje 9,00.

Kriterijumi

Ukoliko se prijavi više kandidata, prednost imaju kandidati koji imaju veću prosječnu ocjenu, odnosno indeks uspjeha u toku studija, kao i veći broj osvojenih nagrada na državnom i međunarodnom takmičenju.

Prilikom dodjele stipendija najboljim studentima, komisija polazi od zastupljenosti studijskih programa i utvrđuje broj stipendija koje se dodjeljuju studentima prirodnih odnosno društveno-humanističkih nauka.

Prijavljivanje za stipendiju

Studenti koji prvi put konkurišu za stipendiju dostavljaju:

- Prijavu (formular za prijavljivanje nalazi se na internet stranici Ministarstva: www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi);
- Preporuku profesora;
- Potvrdu o studiranju;
- Uvjerenje o položenim ispitima sa prethodnih godina studija;

Vodič za priznavanje inostranih obrazovnih isprava

- Ovjerene kopije dokaza o osvojenim nagradama na državnim i međunarodnim takmičenjima (nagrade stečene u toku studija);
- Uvjerenje o državljanstvu ili kopija biometrijske lične karte.

Studenti koji produžavaju pravo na stipendiju dostavljaju:

- Prijavu (formular za prijavljivanje nalazi se na internet stranici Ministarstva (www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi));
- Preporuku profesora;
- Potvrdu o studiranju;
- Uvjerenje o položenim ispitima sa prethodne godine studija;
- (Ovjerene kopije dokaza o osvojenim nagradama na državnim i međunarodnim takmičenjima (samo iz prethodne godine studija);
- Uvjerenje o državljanstvu ili kopija biometrijske lične karte.

Rok za prijavljivanje

Rok za podnošenje dokumenata je okvirno od početka septembra do sredine oktobra tekuće godine.

Tekst konkursa i prijavni formular nalazi se na internet stranici Ministarstva prosvjete (www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi).

Stipendije talentovanim učenicima

Uslovi konkursa

Pravo da konkurišu imaju talentovani učenici druge i narednih godina školovanja koji blagovremeno i uspješno ispunjavaju obaveze propisane statutom škole. Talentovanog učenika za stipendiju predlaže nastavničko vijeće osnovne, odnosno srednje škole, na osnovu pisane preporuke predmetnog nastavnika.

Kriterijumi

Ukoliko se prijavi više kandidata od broja predviđenog konkursom, prednost imaju kandidati koji imaju veću prosječnu ocjenu, kao i veći broj osvojenih nagrada na državnim i međunarodnim takmičenjima iz nastavnih predmeta.

Učenici osnovne škole prilažu nagrade stečene u toku osnovnog obrazovanja, a učenici srednje škole prilažu nagrade stečene u toku srednjeg obrazovanja.

Prijavljivanje za stipendiju

Učenici koji prvi put konkurišu za stipendiju dostavljaju:

- Prijavu (formular za prijavljivanje nalazi se na internet stranici Ministarstva (www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi));
- Prijedlog nastavnčkog vijeća osnovne, odnosno srednje škole sa preporukom predmetnog nastavnika;
- Potvrdu o redovnom školovanju;
- Svjedočanstva iz prethodnih godina školovanja (za učenike osnovne škole svjedočanstva stečena u toku osnovnog obrazovanja, a za učenike srednje škole svjedočanstva stečena u toku srednjeg obrazovanja);
- Ovjerene kopije dokaza o osvojenim nagradama na državnim i međunarodnim takmičenjima (za učenike osnovne škole nagrade stečena u toku osnovnog obrazovanja, a za učenike srednje škole nagrade stečene u toku srednjeg obrazovanja);
- Uvjerenje o državljanstvu ili kopiju biometrijske lične karte.

Vodič za priznavanje inostranih obrazovnih isprava

Učenici koji produžavaju pravo na stipendiju dostavljaju:

- Prijavu (formular za prijavljivanje nalazi se na internet stranici Ministarstva (www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi));
- Prijedlog nastavničkog vijeća s preporukom predmetnog nastavnika;
- Potvrdu o redovnom školovanju;
- Svjedočanstvo prethodno završenog razreda škole;
- Ovjerene kopije dokaza o osvojenim nagradama na državnim i međunarodnim takmičenjima (nagrade stečene u prethodnom razredu osnovne ili srednje škole);
- Uvjerenje o državljanstvu ili kopija biometrijske lične karte.

Rok za prijavljivanje

Rok za podnošenje dokumenata je od početka septembra do sredine oktobra tekuće godine.

Tekst konkursa i prijavni formular nalazi se na internet stranici Ministarstva prosvjete (www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi).

3. DOMOVI UČENIKA I STUDENATA U CRNOJ GORI

Ostvarivanje prava iz oblasti učeničkog i studentskog standarda je važna pretpostavka za realizaciju obrazovnog procesa. Realizacija obaveza iz učeničkog i studentskog standarda je u nadležnosti Direkcije za učenički i studentski standard Ministarstva prosvjete. Učenički i studentski standard ne bi trebalo da se svodi samo na pružanje usluga ishrane i smještaja, već podrazumijeva omogućavanje kvalitetnog života i rada učenika i studenata.

Pravo na smještaj i ishranu u domovima u Crnoj Gori mogu ostvariti učenici i studenti koji se školuju van mjesta stanovanja, dok pravo samo na ishranu u domu mogu ostvariti studenti ustanova visokog obrazovanja, koji se školuju van mjesta stanovanja. Ministarstvo finansira deset domova učenika i studenata od kojih je pet mješovitih domova učenika i studenata, jedan dom učenika i četiri ustanove internatskog tipa.

Usluge domova učenika i studenata u Crnoj Gori koristi 5.450 učenika i studenata, od čega 2.970 koristi samo usluge ishrane. Redosljed prijema u dom utvrđuje se na osnovu opšteg uspjeha u prethodnoj godini studija za studente, odnosno na osnovu uspjeha učenika u prethodnoj godini školovanja i udaljenosti mjesta prebivališta učenika od škole.

Domovi učenika i studenata nalaze se u Podgorici, Nikšiću, Kotoru, Cetinju i Beranama, a dom učenika u Baru.

Dom učenika i studenata u Podgorici

Dom učenika i studenata u Podgorici je najveći u Crnoj Gori i obezbjeđuje ishranu za 3.350 korisnika, a dok je smještajni kapacitet 1.432 mjesta. Najstariji objekti Doma su izgrađeni 1968. godine. Ustanova organizuje rad u objektima, ukupne površine oko 16.500 m². Objekti se nalaze na dvije lokacije, u Ulici Svetozara Markovića br. 87 i Kruševac b.b. U svakom od smještajnih objekata na recepcijskom dijelu posebno je uređen zajednički prostor za boravak i druženje studenata i učenika, kojima je obezbijeđena kablovska televizija i bežični internet. Svi objekti su tehnički prilagođeni za korišćenje lica s invaliditetom (pristupne rampe).

Plavi dvor

Objekat Plavi dvor nalazi se na lokaciji Ul. Svetozara Markovića br. 87 i kapaciteta je 132 ležaja. Sadrži 6 jednokrevetnih soba, 18 dvokrevetnih, 22 trokrevetne i 6 apartmana sa savremeno opremljenim inventarom. Ovim objektom studentski standard podignut je na znatno viši nivo. U njemu su smješteni najbolji studenti i asistenti sa svih fakulteta, a 2 apartmana koriste profesori s drugih univerziteta koji izvode nastavu na Univerzitetu Crne Gore.

Plavi dvor ima modernu recepciju, čitaonicu sa 16 mjesta, internet u sobama, lift i prilazne rampe za osobe s posebnim potrebama, kao i mašine za pranje i sušenje veša. Studenti takođe imaju i modernu teretanu, objekat brze hrane, studentski klub, kao i savremeno opremljen restoran. Ulazak u objekat je po sistemu čip kartice. U neposrednoj blizini Plavog dvora nalazi se Studentska poliklinika sa svim sadržajima.

Novi studentski dom

Novi studentski dom se nalazi u naselju Kruševac, ul. Cetinjski put b.b. u neposrednoj blizini Univerziteta Crne Gore. Sastoji se od dva smještajna objekta:

I faza Novog studentskog doma

II faza Novog studentskog doma.

I faza Novog studentskog doma nalazi se u naselju Kruševac, ul. Cetinjski put b.b. u neposrednoj blizini Univerziteta i zgrade Rektorata Crne Gore. Dom ima savremenu recepciju, ukupne površine 120 metara kvadratnih, koja je na raspolaganju studentima 24 časa.

Strukturu I faze Novog studentskog doma čini 90 apartmana s ukupno 350 mjesta. Svaki apartman posjeduje kupatilo, a sobe su dvokrevetne i jednokrevetne s terasom. Na prvom spratu je 6 apartmana za studente s invaliditetom. Ovaj dio objekta je prilagođen njihovim potrebama.

Vodič o pravima iz učeničkog i studentskog standarda

Studenti ovog objekta se hrane u obližnjem studentskom restoranu u Novom studentskom domu. I faza Novog studentskog doma ima video nadzor, a ističe se i izuzetno lijepo uređenom zelenom površinom. Dom raspolaže s dva lifta, od čega je jedan prilagođen potrebama studenata s invaliditetom.

Objekat II faze Novog doma nalazi se na lokaciji naselje Kruševac. Kapacitet ovog objekta je 516 mjesta, objekat posjeduje 180 soba, od čega je 168 trokrevetnih i 12 jednokrevetnih soba. U prizemlju objekta je recepcija gdje se obavlja materijalno i finansijsko zaduživanje i razduživanje studenata, vrši prijavljivanje svih vrsta kvarova, ali je istovremeno i prostor u kome studenti provode slobodno vrijeme. U sklopu recepcije je i moderno opremljena teretana.

U cilju poboljšanja energetske efikasnosti unutar objekta ugrađena je nova stolarija na balkonima soba i zajedničkim terasama, a objekat ima i veoma izglednu i funkcionalnu fasadu. Za ovaj objekat je u planu i rekonstrukcija tzv. ateljea, kako bi se na ovom prostoru od oko 90 m² uradila moderno opremljena čitaonica.

II faza Stari studentski dom

Objekat Stari dom nalazi se na lokaciji Ul. Svetozara Markovića br. 87 i kapaciteta je 60 ležaja, sa zajedničkim kupatilom. Ovaj objekat ima prilazne rampe za osobe s invaliditetom. Studenti ovog objekta takođe mogu koristiti mašine za pranje i sušenje veša. U neposrednoj blizini nalazi se Studentska poliklinika sa svim sadržajima, kao i objekat brze hrane, studentski klub i savremeno opremljen restoran.

Dom učenika

Objekat đlački/učenički paviljon nalazi se na lokaciji Ul. Svetozara Markovića br. 87 i kapaciteta je 60 ležaja, sa zajedničkim kupatilom. Kao i ostali objekti, ovaj objekat ima prilazne rampe za osobe s posebnim obrazovnim potrebama. Korisnici ovog objekta takođe mogu koristiti mašine za pranje i sušenje veša. U neposrednoj blizini nalazi se Studentska poliklinika sa svim sadržajima, kao i objekat brze hrane, studentski klub i savremeno opremljen restoran.

Restorani i ostali ugostiteljski sadržaji:

JU Dom učenika i studenata u Podgorici raspolaže s više ugostiteljskih sadržaja (restorana, kafeterija, kafe klubova), sa savremeno opremljenim enterijerom, aparatima i uređajima za pružanje pune usluge hrane i pića učenicima i studentima.

Restorani su locirani u dva dijela grada neposredno uz smještajne kapacitete i potpuno prilagođeni učenicima i studentima.

Tip restorana je samoposluživanje uz korišćenje čipovanih kartica. U sastavljanju jelovnika za svaki mjesec, pored tehnologa i šefova kuhinja, učestvuju studenti predstavnici studentskih organizacija. Hrana je u potpunosti prilagođena potrebama studenata, njihovim kulturama i navikama, uz odgovarajuću energetska zastupljenost prema njihovom uzrastu.

Novi studentski dom u Podgorici – Kroling

Na osnovu modela privatno-javnog partnerstva, radi unapređivanja i proširenja kapaciteta u domovima učenika i studenata, akademske 2013/2014. godine počeo je s radom Novi luksuzno opremljeni studentski dom, koji raspolaže sa 400 smještajnih mjesta. Izgradnja je realizovana po modelu javno-privatnog partnerstva.

Dom učenika i studenata »Braća Vučinić« u Nikšiću

Dom učenika i studenata »Braća Vučinić« u Nikšiću obezbeđuje ishranu za 670 korisnika, a smještajni kapacitet je 250 mjesta.

Studentski dom se nalazi u Ul. Danila Bojovića b.b., u blizini Filozofskog i Filološkog fakulteta i Centra bezbjednosti.

Površina objekta je 3.298 m², a broj soba je 121. Dom ima sljedeću strukturu soba:

- dvokrevetne: 46
- apartmani: 4
- trokrevetne: 49
- petokrevetne: 2
- šestokrevetne: 1
- dvokrevetne: 3
- trokrevetne: 15

U dijelu za smještaj učenika Dom ima sobe:

Za lica s invaliditetom postoji jedna soba prilagođena njihovim potrebama. Svaka soba ima 3 fiksna internet priključka, a sve sobe imaju terasu izuzev onih na prizemlju. Opremljene su ormarima, krevetima, radnim stolovima, stolicama i policama za knjige. Na četvrtom spratu sobe imaju svoj sanitarni čvor, dok su u ostalom dijelu objekta zajednički sanitarni čvorovi sa sljedećom strukturom: 16 tuš kabina, 16 WC kabina, 8 prostorija s umivaonicama.

Restoran: Dom posjeduje restoran kapaciteta 100 mjesta (157 m²). Restoran i kuhinja se nalaze u sklopu objekta u kome se pružaju usluge smještaja. Restoran ima 1 sanitarni čvor.

Biblioteka i čitaonica: Domška biblioteka raspolaže knjižnim fondom od 2.500 knjiga. Dom ima 3 čitaonice za potrebe učenika i studenata s ukupno 60 mjesta. Čitaonica je opremljena sa 7 računara i internet priključcima.

Objekat posjeduje pristupnu rampu za studente s invaliditetom. Sistem centralnog grijanja na tečna goriva nalazi se u sklopu doma.

U domu ima i teretana površine 47,35 m².

Za potrebe studenata i učenika u domu radi studentski klub, a ulazni hol objekta je u funkciji TV sale površine 71,10 m².

Vodič za priznavanje inostranih obrazovnih isprava

dom posjeduje vešeraj površine 32 m² i opremljen je za pranje, peglanje i sušenje rublja za potrebe ustanove i lične potrebe studenata.

Zaštita od požara: Dom ima javljače požara u svakoj sobi smještajnog bloka, s adresabilnom centralom, sa protivpožarnim aparatima na svim etažama doma. Dom posjeduje plan evakuacije na svakom spratu, sa po tri panik rasvjete u slučaju nestanka struje.

Po modelu privatno-javnog partnerstva školske 2016/2017. godine počeo je sa radom novi Studentski dom u Nikšiću, koji raspolaže s 260 smještajnih mjesta.

Dom učenika i studenata »Spasić Mašera« Kotor

Dom učenika i studenata »Spasić Mašera« Kotor obezbjeđuje ishranu za 656 korisnika, a smještajni kapacitet je 262 mjesta. Dom raspolaže sa 115 soba i to dvokrevetnih 83, od čega 25 sa kupatilom, odnosno 58 s etažnim kupatilom, i 32 trokrevetne sobe s kupatilom. Dom ima studentski klub s 5 računara, vešeraj. Učenički dio je odvojen od studentskog u kome je učionica i prostorija za vaspitače.

U domu se nalazi kuhinja s restoranom od 200 mjesta. U sklopu glavnog restorana adaptiran je jedan manji od 30 mjesta koji služi za razne svečanosti manjeg obima.

Studentima i učenicima, stanarima doma je na raspolaganju čitaonica s 30 mjesta sa obezbijeđenim wireless internetom i opremljena teretana.

Objekat Studentskog doma izgrađen je 1974. godine.

S obzirom na to da je registrovan kao hostel (objekat za omladinski turizam), ovaj dom se u toku ljetnjeg raspusta bavi turističkom djelatnošću.

Dom učenika i studenata na Cetinju

Dom učenika i studenata na Cetinju obezbjeđuje ishranu za 174 korisnika usluga, a smještajni kapacitet je 90 mjesta. Ukupna površina doma je 2.903 m², raspolaže sa 33 sobe od čega su 28 trokrevetne, 3 četvorokrevetne, 2 dvokrevetne, a svaka soba ima kupatilo. Unutar objekta je restoran kapaciteta od 60 mjesta. Dom ima biblioteku za potrebe učenika i studenata s 15 mjesta. U domu je jedna jednokrevetna soba prilagođena studentu s invaliditetom, a objekat ima i pristupnu rampu za osobe s invaliditetom.

Dom učenika i studenata Berane

Dom učenika i studenata u Beranama je osnovan kao samostalna ustanova krajem

2018. godine i smješten je u prostorijama Univerzitetskog centra.

Kvadratura smještajnog dijela objekta je 2.277 m² i ima 88 dvokrevetnih i 37 jednokrevetnih soba, dvije sobe koriste jedno kupatilo. Restoran sa 100 mjesta nalazi se u objektu. Dom ima čitaonicu sa 44 mjesta. Dom raspolaže učionicama i računarskom salom za studente, a u

narednom periodu će biti opremljena i računaska sala i za učenike.

Dom učenika »Dušan Marović« u Baru

Dom učenika »Dušan Marović« u Baru obezbjeđuje ishranu za 150 korisnika, dok usluge smještaja i ishrane koristi samo 53 korisnika.

Vodič za priznavanje inostranih obrazovnih isprava

Kvadratura doma je 1.574 m² sa 48 soba, od kojih je 27 dvokrevetnih i 21 trokrevetna. Sobe nemaju kupatilo, postoje 4 paviljona i u svakom ima po 3 kupatila. Dom raspolaže restoranskim prostorom kapaciteta 70 mjesta.

U Igalu ne postoji dom učenika i studenata, pa Fakultet primijenjene fizioterapije za svoje studente organizuje smještaj u privatnoj režiji i hranu u restoranu. Ministarstvo uplaćuje mjesečnu dotaciju za 120 korisnika, kao i za ostale studente u domovima u Crnoj Gori. Cijena smještaja i ishrane u domovima u školskoj 2018/2019. godini iznosi 117,80 eura za studente, odnosno 125,80 eura za učenike.

Participacija korisnika u navedenoj cijeni iznosi 29,60 eura za studente, odnosno 29,20 eura za učenike. Dakle, ukupna izdvajanja države po studentu iznose 132,55 eura mjesečno (učesće države u cijeni smještaja i ishrane 88,20 eura i za prosječan studentski kredit 44,35 eura).

Korisnik	Cijena smještaja i ishrane	Participacija korisnika
Student	117,80 eura	29,60 eura / 25,12%
Učenik	125,80 eura	29,20 eura / 23,1%

Visina dotacije zavisi od broja i strukture korisnika usluga i utvrđene cijene smještaja i ishrane. Cijenu utvrđuje Ministarstvo prosvjete, po pribavljenom mišljenju nadležnih službi domova. Iz sredstava dotacije i uplata korisnika domovi finansiraju svoje troškove poslovanja (tekuće održavanje, hranu i smještaj učenika i studenata i drugo).

KONKURS

Ministarstvo prosvjete raspisuje svake godine konkurs za prijem učenika i studenata u domove učenika i studenata u Crnoj Gori.

Uslovi konkursa

Pravo učešća na konkursu imaju učenici koji se školuju van mjesta stanovanja, koji su prvi put upisani u određeni razred u tekućoj školskoj godini, kao i studenti koji se školuju van mjesta stanovanja, koji su prvi put upisali semestar odgovarajuće godine studija i nijesu mijenjali studijski program, i učenici koji pohađaju neku od srednjih škola u Crnoj Gori.

Ukoliko nakon raspodjele mjesta u domu ostane slobodnih mjesta, pravo na smještaj i ishranu po ekonomskoj cijeni mogu ostvariti i studenti postdiplomskih magistarskih i doktorskih studija, koji nijesu u radnom odnosu, školuju se van mjesta stanovanja, a koji su prvi put upisali semestar odgovarajuće godine studija i nijesu mijenjali studijski program.

Kriterijumi

Kriterijumi za prijem učenika u dom:

Učenici i studenti se rangiraju prema ukupnom broju bodova, a rangiranje se vrši na osnovu dostavljene dokumentacije.

Ako je broj prijavljenih učenika veći od broja raspoloživih mjesta, izbor se vrši prema sljedećim kriterijumima:

- uspjeh učenika u prethodnom školovanju;
- udaljenost mjesta prebivališta učenika od škole.

U slučaju jednakog broja bodova, prednost imaju učenici koji imaju veći broj bodova na osnovu uspjeha.

Učenik sa posebnim obrazovnim potrebama ostvaruje pravo na smještaj u domu uz uvažavanje njegovih posebnih potreba.

Učenici mogu boraviti u domu u periodu nastave u skladu sa školskim kalendarom.

Vodič za priznavanje inostranih obrazovnih isprava

Kriterijumi za prijem studenata u dom

Kada veći broj studenata od broja predviđenog za prijem u dom ostvari isti broj bodova, prednost u rangiranju do broja predviđenog za prijem ima student:

- koji je ostvario veći broj ECTS kredita;
- koji ima veći index uspjeha.

Dom u okviru svojih smještajnih kapaciteta namjenski opredjeljuje do 5% kapaciteta za smještaj studenata iz najosjetljivijih grupa stanovništva i korisnicima materijalnog obezbjeđenja po propisima o socijalnoj zaštiti.

Studenti iz osjetljivih društvenih grupa, osim navedenih dokumenata podnose dokumentaciju kojom dokazuju pripadnost osjetljivoj društvenoj grupi.

Potrebna dokumenta za učenike

Uz prijavu za smještaj u dom, učenik dostavlja:

- Ovjerenu kopiju svjedočanstva VIII i IX razreda osnovne škole (za učenike I razreda srednje škole), odnosno ovjerenu kopiju svjedočanstva iz prethodne godine školovanja (za učenike II, III i IV razreda srednje škole);
- Ovjerene kopije diploma i ostalih dokaza o osvojenim nagradama u domu ili van doma;
- Potvrdu o mjestu prebivališta;
- Uvjerjenje da je roditelj, odnosno staratelj kandidata primalac materijalnog obezbjeđenja po propisima o socijalnoj zaštiti.

Rang lista učenika koji su ostvarili pravo na smještaj i ishranu u domu objavljuje se na oglasnim tablama i na internet stranici doma.

Ukoliko je učenik nezadovoljan odlukom komisije, ima pravo prigovora direktoru doma u roku od tri dana od dana objavljivanja rezultata raspodjele.

Potrebna dokumenta za studente

Uz prijavu za prijem u dom studenti I godine studija treba da dostave:

- Ovjerenu kopiju svjedočanstva III i IV razreda srednje škole;
- Ovjerenu kopiju Diplome „Luča“ ili njoj ekvivalentne diplome;
- Ovjerenu kopiju Diplome o položenom eksternom maturskom, odnosno stručnom ispitu;
- Potvrdu o redovnom upisu na studijski program;
- Potvrdu o mjestu prebivališta;
- Uvjerenje o državljanstvu ili kopiju biometrijske lične karte.

Studenti II, III, IV, V i VI godine studija dostavljaju:

- Uvjerenje o položenim ispitima iz prethodne studijske godine;
- Potvrdu o studiranju;
- Potvrdu o mjestu prebivališta;
- Kopiju indeksa;
- Uvjerenje o državljanstvu ili kopiju biometrijske lične karte.

Rok za podnošenje dokumenata je okvirno od početka septembra do sredine oktobra tekuće godine.

Dokumenta se podnose na adrese domova.

Tekst Konkursa nalazi se na internet stanici Ministarstva prosvjete (www.mps.gov.me/ministarstvo/konkursi).

Umjesto zaključka

Polazimo od stanovišta da i učenički i studentski domovi treba da imaju kancelariju za karijerno vođenje i savjetovanje, sa veomaiskusnim i stručnim kadrom. Kroz karijerno vođenje učenik i student se sprema za život, a ne samo za školu.

Kroz obrazovanje čija je osnovna pretpostavka kvalitetan standard od učenika/ studenta trebalo bi očekivati da izgradi:

- interkulturalno razumijevanje;
- sopstvenu odgovornost i integritet;
- međusobnu odgovornost i poštovanje.

Dobro institucionalno utemeljeno karijerno vođenje i savjetovanje podrazumijeva se kao systemska, društvena i stručna podrška usklađena s razvojnom politikom i planovima države, a usmjerena je ka razvoju ljudskih resursa.

Karijerno vođenje i savjetovanje nije samo prvi izbor škole i profesije, kroz njega je obuhvaćeno i uklapanje profesionalnih i ličnih uloga pojedinaca, radnog angažovanja, njihovog slobodnog vremena, mentalnog stanja. Kroz ovaj pojam naglašava se ne samo korist za pojedinca već i njegova nezaobilazna socijalna komponenta.

Karijerno vođenje je u svojoj suštini prepoznato kao:

- osposobljavane pojedinaca da planiraju svoje obrazovanje, obuku i rad;
- pružanje pomoći obrazovnim institucijama da kvalitetno motivišu pojedince i da preuzimaju odgovornosti za procese obrazovanja i rada;
- pružanje pomoći poslodavcima da motivišu zaposlene za nastavak obrazovanja, profesionalni razvoj, napredovanje u karijeri, pronalaženje odgovarajućeg radnog mjesta i profesionalnu promociju;
- doprinošenje progresu lokalne, regionalne i nacionalne ekonomije razvijanjem radne snage.

Svi učenici, kao i njihovi roditelji treba da imaju pristup kvalitetnim informacijama o mogućnostima budućeg obrazovanja i prilikama na tržištu rada. Potrebna im je podrška informisanog savjetnika da bi najbolje iskoristili dostupne informacije.

Pored dugoročnih ekonomskih koristi, kratkoročne koristi će doći do izražaja tokom učenikovog školovanja, između ostalog u vidu veće motivacije i boljeg postignuća.

Ako mladi više saznaju o nizu poslova koji se nude ljudima sa pravim kvalifikacijama, imaće jasniju ideju što treba da uče da bi došli do boljeg posla.

Mnogi mladi imaju unaprijed stvorene predstave o tome što bi „ljudi poput njih“ mogli da rade i gdje bi se tačno mogli uklopiti kad je riječ o obrazovnom sistemu i tržištu rada. Za neke, ovakve predstave proističu iz klasne pripadnosti, a drugi ih vezuju za etničku pripadnost ili pol.

O karijernom vođenju može se razmišljati u smislu faktora „podsticanja“ i „privlačenja“.

Faktori „podsticanja“ dolaze od škola: dobra obaviještenost i stručno obrazovanje, individualno karijerno vođenje skrojeno prema ličnim potrebama učenika, i prije svega, podsticajno podučavanje koje učenicima pomaže da steknu odgovarajuće kvalifikacije. Faktori „privlačenja“ dolaze od poslodavaca i pokazuju učenicima kako izgleda radno mjesto, podstiču ih poslovnim mogućnostima pomoću mjera koje obuhvataju direktna iskustva sa radnim mjestom i susrete sa poslodavcima i zaposlenima. Podsticanje i privlačenje se međusobno nadopunjuju, tako da je privlačenje poslodavaca isto toliko važno koliko i školsko podsticanje. Poslodavci daju autentičnu sliku posla kakvu same škole nikad ne mogu da pruže. Zato poslodavci moraju tijesno da sarađuju sa školama, kakav je primjer u Njemačkoj.

Međutim, prije svega mora da postoji plan škole, poznat nastavnicima, učenicima, roditeljima i poslodavcima, koji pokazuje kako faktori „podsticanja“ i „privlačenja“ funkcionišu zajedno.

Do 14. godine sve učenike treba podstaći da saznaju i koriste informacije o profesionalnim kretanjima i tržištu rada kako bi njima osnažili svoju odluku o izboru studija.

Roditelje i staratelje treba podstaći da saznaju i koriste informacije o tržištu rada i mogućnostima budućeg obrazovanja kako bi pružili još veću podršku svojoj djeci.

Karijerno savjetovanje je važan način rada sa mladima, pomaže im da razriješe karijerne nedoumice, donose odluke i lakše otkriju svoje ciljeve i želje, kroz usmjeren, stručno vođen razgovor i u sigurnom okruženju.

Riječ je o procesu u kojem mladi mogu sa stručnom osobom da podijele svoje nedoumice i pitanja, budu saslušani, a da im savjetnik bez sugestija pomaže da dođu do svojih želja i boljeg razumijevanja svojih mogućnosti.

Ministarstvo prosvjete - Nacionalni Euroguidance i Europass centar
<http://www.euopasscrnagora.me>
Ul. Vaka Đurovia b.b., Podgorica, Crna Gora

Dizajn: DPC, Pogorica d.o.o.

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

European

